

Referat af møde med Audiologopædis aftagerpanel, 1/10 2020

Aftagerpanelet: Anja Bau, ledende tale-hørekonsulent, PPR Brøndby; Stine Thorsen, afdelingsleder, Center for Specialundervisning for Voksne, København; Kristian Mainz, centerchef, Kommunikationscentret Region Hovedstaden; Stine Borges, hørekonsulent, CSU Slagelse; Eva Kümmel Christensen, Afsnitsleder Audiologisk Afsnit, Nordsjællands Hospital; Karina Bek, Uddannelseschef for Studiekontor, Gennemførelse og Læse-Skrivecentret, HF og VUC København Syd; Liselotte Kulpa, Nyt Mod, Allerød.

Lærergruppen: Jenny Iwarsson; Lise Randrup; Elisabeth Willadsen (afbud); Holger Juul (afbud); Mads Poulsen; Carsten Elbro; David Morris; Rikke Vang Christensen.

Orientering fra aftagerpanelet

-nyheder og tendenser fra fagområderne

- Stine Borges: På CSU sker der bl.a. en strømning af udredningsprocedurer på de mindre audiologiske områder, fx lydfølsomhed og APD. Der ses et stigende antal af borgere med lydfølsomhed efter hjernerystelse.
- Eva Christensen: En audiologopæd kan noget andet end fx audiologiassistenter, bl.a. om kommunikation og det har fyldt noget at få det synliggjort og sat i spil i forskellige arbejdsopgaver, fx Motorvejen (det ukomplicerede audiologiske forløb) vs. SKAF (særligt komplicerede audiologiske forløb, der fordrer audiologopædisk involvering).
- Kristian Mainz: Demensområdet fylder noget, og der begynder at komme borgere med COVID-19-senfølger. Nyuddannede audiologopæder er tit usikre i at skulle indgå i den svære/motiverende samtale og inddrage borgeren i fx at formulere en målsætning (se mere herunder).
- Anja Bau: Nyuddannede kandidater er forvirrede om verbal dyspraksi og den kompleksitet, der ofte gør sig gældende, fordi dyspraksien optræder sammen med andre forstyrrelser, fx autisme. Nyuddannede audiologopæder er dygtige til meget, men har ofte svært ved at tage førerskab i sager.
- Karina Bek: På HF og VUC opdages ordblindhed/læsevanskeligheder ofte i engelskundervisningen. Læse- og ordblindeundervisningen skal nu generelt integreres i almenundervisningen; det kræver sit af organisationen og af medarbejderne. Der kommer meget få ansøgninger fra audiologopæder til ledige stillinger.
- Stine Thorsen: I DTHS' ledersammenslutning er det tydeligt, at vilkårene for driften af de forskellige kommunikationscentre er meget forskellige. Der er på CSV en nedgang i borgere med middelsvær afasi (effekt af trombolysebehandling?), men opgang på stemmeområdet (bl.a. transkønnede), og så får CSV mange sager med stor kompleksitet. Der er også her fokus på følger af hjernerystelse (fx vanskeligheder med hukommelse og opmærksomhed); hvem tager sig af denne gruppe af borgere, og kan audiologopæder få

en større rolle? På grund af corona-restriktioner er der nogle udfordringer med at tage praktikanter på den sædvanlige måde (to og to).

- Liselotte Kulpa: Der er mange sager - forældre finansierer grundig udredning og læseundervisning til deres børn. Samtaler om 'det svære' er krævende for grønne audiologopæder, og Liselotte sidder med gennem lang tid for at kunne gribe samtalerne, hvis de ser ud til at kunne køre af sporet, og give input til de nye audiologopæder.

Kristian Mainz' oplevelse af en usikkerhed over for 'svære samtaler' blev et omdrejningspunkt for fælles drøftelser. Den affødte overvejelser om (1) hvad der allerede er en del af uddannelsen (fx tværgående undervisning i coping og vejledning og rollespil i nogle anvendelsesfag); (2) hvorvidt der kan/skal formuleres yderligere faglige færdigheder, som der skal undervises i; (3) hvad der handler om unge studerendes egen udvikling gennem uddannelsen; (4) hvorvidt klientsamtaler systematisk kunne indgå i fordybelsespraktikker, og (5) hvad der ligger som en del af det, den nyuddannede klient skal ud og øve sig i sin praksis.

Orientering fra uddannelsen

- Carsten Elbro gennemgik helt overordnet strukturen og fagene i den nye BA-studieordning og i overgangsordningen for KA. Den nye studieordning for KA træder først i kraft i efteråret 2023.
- Det er væsentligt at bemærke, at der i den nye studieordning er langt mindre valgfrihed end tidligere. Der er skruet op for logopædien, og audiologi og læsning er blevet obligatoriske.

Drøftelser i de enkelte faggrupper

Læsning

(Karina Bek, Liselotte Kulpa, Mads Poulsen og Carsten Elbro)

Karina havde forud for mødet været i kontakt med kolleger fra andre voksenuddannelsessteder, og de havde bekræftet hende i, at der mangler ansøgninger fra audiologopæder til ledige stillinger. Der er fx flere steder, hvor man samler ekspertise i læsevanskeligheder i et læse-skrivecenter, og bl.a. her vil det være oplagt at ansætte audiologopædiske kandidater.

Et hovedemne var indholdet, formatet og de nødvendige kvalifikationer, når audiologopæder skal samarbejde med forældre til børn og unge med ordblindhed og med de unges andre lærere. Audiologopæderne skal kende noget til samtalepartners ønsker, viden og indstillinger. Formidlingen af indsigter i de enkelte elevers vanskeligheder og behov kan være overraskende vanskelig, fx fordi andre lærere ikke opfatter læse-stavevanskeligheder som deres bord og derfor ikke tager mod tilbud om oplysning. Det vil

være en fordel, hvis kommende kandidater får lejlighed til at lære mere om, hvad der kan skabe henholdsvis modstand og velvilje i samarbejdet. Og dygtige og erfarne praktikere vil nok have større gennemslagskraft hos de studerende end de fastansatte KU-undervisere. Karina og Liselotte stillede sig umiddelbart parat til at gæsteoptræde på KU.

Konflikthåndtering og håndtering af elever i affekt er oplagte færdigheder; men det er ikke klart, i hvilket omfang disse færdigheder hører til pensum i uddannelsen eller i en efteruddannelse eller er et forventeligt resultat af erfaring med praksis evt. under kollegial supervision.

Audiologi

(Eva Kümmel Christensen, Stine Borges, David Jackson Morris)

Aftagerkommentarer til AUD I - teknisk/medicinske-fagelementer

- Det udvidede elektrofysiologimodul må gerne bibeholdes. Det er et vigtigt fagelement og vil understøtte en audiologopæds evner til bedst muligt at forstå og formidle høreresultater.
- Bone-anchored hearing systems (BAHS) kunne tilføjes i et passende omfang. Der ses et øget borgerbehov, fordi operation er blevet nemmere.
- Aftrykstagning er ikke en nødvendig færdighed. Det kunne evt. udelades, med mindre det viser sig hensigtsmæssigt i forhold til autorisation.

Kommentarer til AUD II – pædagogiske-fagelementer

- Kunne fagelementer som hørescreening og AVT udelades? De studerende bør dog være orienterede om begge elementer.
- Ønsker om, at lydfølsomhed hos børn, CMV, Mondini's syndrom og auditiv neuropati kommer til at indgå, evt. koblet til tinnitus-undervisning.
- (C)APD-undervisning kunne med fordel indeholde APD-testbatteriet (FW, BMLD, DDT samt G-in-N). Samtidig kan vi afgrænse det til en forstyrrelse i udvikling hos børn og ikke som noget degenerativt i systemet.

Øvrigt

- Eva informerede om et stigende antal komplicerede forløb. Audiologopæder er godt klædt på til at være involverede i disse.
- Stine informerede om problemløsningsfærdigheder hos audiologopæder, som værdsættes – især ifm. tekniske hjælpemidler.
- Autoriseringsprocessen skal vi holde øje med.
- Begge aftagere var positive over for en anmodning fra IDA institute om et samarbejde.

Afasi og stemmevanskeligheder

(Stine Thorsen, Kristian Mainz, Jenny Iwarsson og Lise Randrup Jensen)

I gruppen fortsatte vi diskussionen om de nyuddannedes vanskeligheder med kontakten med borgere, når sagerne var svære eller borgerne var utilfredse. Vi talte om, at både

praksisfeltet og uddannelsen kunne bidrage til forbedringer af den situation. Mht. uddannelsen var der tilslutning til Carstens pointe om, at der er behov for at identificere nogle konkrete værktøjer eller metoder, som så kunne integreres i studiet. Stine nævnte et sådant værktøj, Den Motiverende Samtale, som alle CSV medarbejdere havde været på kursus i. Lise nævnte, at metoden blev introduceret på fordybelseskurset i rehabilitering af en CSV-medarbejder. Forslag om rollespil mødte tilslutning som en måde at træne færdigheder på. Kristian og Stine ville også gå videre med overvejelser i praksis-regi om supervision og klinisk uddannelse af nye medarbejdere.

Børnelogopædi

(Anja Bau og Rikke Vang Christensen)

Som PPR-aftager bakker Anja op om den mere forudsigelige og klarere audiologopædifaglige profil hos de færdiguddannede kandidater. Som leder i kommune på Vestegnen oplever Anja ikke vanskeligheder med at rekruttere audiologopæder til ledige stillinger – og hun har indtryk af, at det samme gør sig gældende i Københavns øvrige omegnskommuner.

De audiologopædiske kandidater er generelt dygtige til udredning og til at gøre sig overvejelser om hensigtsmæssig intervention, men alle de konsultative opgaver er nok en stor overraskelse for en del af de nye kandidater. For at illustrere PPR-arbejdet for de studerende, har Rikke de seneste år haft besøg af fagkoordinatoren for logopæderne fra PPR-Roskilde i sin undervisning. Her bliver der bl.a. vist kalendereksempler til at illustrere, hvor meget tid en logopæd bruger på møder – internt i organisationen og med institutioner, skoler og forældre. Det er en øjenåbner for de studerende og giver grobund for drøftelser gennem semestret.

Anja ser fordybelsespraktikken som en oplagt mulighed for at adressere 'det svære' i en slags mesterlære. Der er også oprettet en mentorordning for nyansatte i Brøndby, fordi mange oplever at være meget alene i felten.

Den faglige autorisation er stadig et ønske.

Rikke Vang Christensen, 12.10.2020